

A9-0204/2023

31.5.2023

MIETINTÖ

Albaniaa koskevasta komission vuoden 2022 kertomuksesta
(2022/2199(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Isabel Santos

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	4
TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	21
LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA	22

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

Albaniaa koskevasta komission vuoden 2022 kertomuksesta (2022/2199(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Albanian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen¹,
- ottaa huomioon 19. ja 20. kesäkuuta 2003 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät ja Länsi-Balkania koskevan Thessalonikin toimintasuunnitelman,
- ottaa huomioon Albanian 28. huhtikuuta 2009 jättämän Euroopan unionin jäsenyyttä koskevan hakemuksen,
- ottaa huomioon 9. marraskuuta 2010 annetun komission tiedonannon ”Komission lausunto Albanian Euroopan unionin jäsenyyttä koskevasta hakemuksesta” (COM(2010)0680),
- ottaa huomioon 26. ja 27. kesäkuuta 2014 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät, mukaan lukien päätös EU:n ehdokasvaltion aseman myöntämisestä Albanialle,
- ottaa huomioon 25. maaliskuuta 2020 annetun neuvoston päätöksen liittymisneuvottelujen aloittamisesta Albanian kanssa,
- ottaa huomioon 19. heinäkuuta 2022 Albanian kanssa pidetyn ensimmäisen hallitustenvälisen konferenssin tulokset, erityisesti liittymisneuvottelujen aloittamisen Albanian kanssa,
- ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2018 sekä 17. ja 18. lokakuuta 2019 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon 18. kesäkuuta 2019, 25. maaliskuuta 2020, 14. joulukuuta 2021 ja 13. joulukuuta 2022 annetut neuvoston päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista,
- ottaa huomioon 28. elokuuta 2014 käynnistetyn Berliinin prosessin tulokset,
- ottaa huomioon 5. helmikuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Liittymisprosessin tehostaminen – Uskottavat jäsenyysnäkökulmat Länsi-Balkanin maille” (COM(2020)0057),
- ottaa huomioon 6. lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon ”Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelma” (COM(2020)0641),

---

¹ [EUVL L 107, 28.4.2009, s. 166.](#)

- ottaa huomioon 9. marraskuuta 2020 annetun julkilausuman yhteisistä alueellisista markkinoista ja 10. marraskuuta 2020 pidetyssä Sofian huippukokouksessa annetun julkilausuman Länsi-Balkanin vihreästä toimintaohjelmasta,
- ottaa huomioon 6. lokakuuta 2020 julkaistun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Guidelines for the Implementation of the Green Agenda for the Western Balkans” (SWD(2020)0223),
- ottaa huomioon Sofiassa 17. toukokuuta 2018, Zagrebissa 6. toukokuuta 2020, Brdo pri Kranjussa 6. lokakuuta 2021 ja Tiranassa 6. joulukuuta 2022 pidettyjen EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokousten julkilausumat,
- ottaa huomioon liittymistä valmisteleavan tukivälineen (IPA III) perustamisesta 15. syyskuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1529²,
- ottaa huomioon 12. lokakuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Vuoden 2022 tiedonanto EU:n laajentumispolitiikasta” (COM(2022)0528),
- ottaa huomioon 12. lokakuuta 2022 julkaistun komission yksiköiden valmisteluasiakirjan ”Albania 2022 Report” (SWD(2022)0332),
- ottaa huomioon marraskuussa 2021 julkaistun Euroopan neuvoston tutkimuksen ”Beyond Definitions: a call for action against hate speech in Albania – a comprehensive study”,
- ottaa huomioon 14. joulukuuta 2021 annetun Venetsian komission lausunnon tuomarien ja syyttäjien uudelleenarvioinnista vastaavien siirtymäkauden elinten toimikauden pidentämisestä,
- ottaa huomioon 26. heinäkuuta 2021 annetun Etyjin demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimiston (ODHIR) rajoitettua vaalitarkkailua suorittavan kansainvälisen valtuuskunnan loppuraportin Albanian tasavallassa 25. huhtikuuta 2021 järjestetyistä parlamenttivaaleista,
- ottaa huomioon 11. joulukuuta 2020 annetun Venetsian komission ja Etyj/ODIHR:n yhteisen lausunnon Albanian perustuslakiin 30. heinäkuuta 2020 tehdyistä muutoksista ja vaalilakiin 5. lokakuuta 2020 tehdystä muutoksesta,
- ottaa huomioon kaikki muut Venetsian komission lausunnot Albaniasta,
- ottaa huomioon Länsi-Balkania käsitelleessä Berliinin prosessin yhdeksännessä huippukokouksessa 3. marraskuuta 2022 annetun julkilausuman energiavarmuudesta ja vihreästä siirtymästä Länsi-Balkanilla sekä sopimukset vapaasta liikkuvuudesta ja ammatillisen ja korkea-asteen koulutuksen tutkintojen tunnustamisesta,
- ottaa huomioon 10. tammikuuta 2022 annetun Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen 01/2022 ”EU:n tuki oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi Länsi-

---

² EUVL L 330, 20.9.2021, s. 1.

Balkanilla: perustavanlaatuiset ongelmat istuvat edistämispyrkimyksistä huolimatta sitkeässä”,

- ottaa huomioon 4. heinäkuuta 2022 sovitun työjärjestelyn Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) ja Albanian yleisen syyttäjän viraston välisestä yhteistyöstä,
- ottaa huomioon 14. huhtikuuta 2021 annetun komission tiedonannon järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevasta EU:n strategiasta vuosiksi 2021–2025 (COM(2021)0170),
- ottaa huomioon 24. heinäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon ampuma-aseiden laittoman kaupan torjuntaa koskevasta EU:n toimintasuunnitelmasta vuosiksi 2020–2025 (COM(2020)0608),
- ottaa huomioon Transparency International -järjestön vuoden 2022 korruptioindeksin, jossa Albania sijoittuu 180 maan joukosta sijalle 101,
- ottaa huomioon Toimittajat ilman rajoja -järjestön vuoden 2022 lehdistönvapausindeksin (World Press Freedom Index), jossa Albania sijoittuu 180 maan joukosta sijalle 103,
- ottaa huomioon 24. lokakuuta 2019 antamansa päätöslauselman liittymisneuvottelujen aloittamisesta Pohjois-Makedonian ja Albanian kanssa³,
- ottaa huomioon 15. joulukuuta 2021 antamansa päätöslauselman yhteistyöstä järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi Länsi-Balkanilla⁴,
- ottaa huomioon 9. maaliskuuta 2022 antamansa päätöslauselman ulkomaisesta sekaantumisesta kaikkiin Euroopan unionin demokraattisiin prosesseihin ja siihen sisältyvästä disinformaatiosta⁵,
- ottaa huomioon 23. marraskuuta 2022 antamansa suosituksen neuvostolle, komissiolle ja komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle EU:n uudesta laajentumisstrategiasta⁶,
- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Albaniasta,
- ottaa huomioon 28. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja Länsi-Balkanin maiden parlamenttien puhemiesten huippukokouksen yhteisen julkilausuman,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,
- ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A9-0204/2023),

---

³ [EUVL C 202, 28.5.2021, s. 86.](#)

⁴ [EUVL C 251, 30.6.2022, s. 87.](#)

⁵ [EUVL C 347, 9.9.2022, s. 61.](#)

⁶ EUVL C 167, 11.5.2023, s. 105.

- A. ottaa huomioon, että sääntöihin ja arvoihin perustuva laajentuminen on perinteisesti ollut tehokkain EU:n ulkopoliitiikan väline ja geostrateginen investointi pitkän aikavälin rauhaan, demokratiaan, vakauteen ja turvallisuuteen koko maanosassa;
- B. ottaa huomioon, että Euroopan yhdentymisen myötävaikuttaa perusarvojen, kuten demokratian kunnioittamisen, ihmisoikeuksien, oikeusvaltion ja sananvapauden, edistämiseen; ottaa huomioon, että se kannustaa perustavanlaatuisiin uudistuksiin ja edistää talouskasvua ja alueellista yhteistyötä;
- C. ottaa huomioon, että liittymisprosessin toistuvat viivästykset uhkaavat heikentää kansalaisten tukea EU:hun liittymiselle;
- D. katsoo, että kutakin maata olisi arvioitava sen omien ansioiden perusteella ja että ehtoihin perustuvaa liittymisprosessia ei pitäisi käyttää väärin kahdenvälisen kiistojen ratkaisemiseen;
- E. toteaa, että EU on kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden yhteisö, joka perustuu sen kansojen väliseen solidaarisuuteen ja keskinäiseen kunnioitukseen;
- F. ottaa huomioon, että suoran ja välillisen vihamielisen ulkomaisen sekaantumisen ja disinformaation avulla pyritään kylvämään eripuraa, lietsomaan jännitteitä ja väkivaltaa ja horjuttamaan koko alueen vakautta;
- G. katsoo, että Albanian ja sen kansalaisten tulevaisuus on Euroopan unionissa;
- H. ottaa huomioon, että Albanian mahdollisuus tulla unionin jäseneksi ansioidensa perusteella on EU:n omien poliittisten, turvallisuuden liittyvien ja taloudellisten etujen mukaista;
- I. toteaa, että EU on edelleen täysin sitoutunut tukemaan Albanian strategista valintaa hakea EU:n jäsenyyttä, ja toteaa, että jäsenyys edustaa kansalaisille lupausta demokratiasta ja vauraudesta;
- J. toteaa, että Albania on luotettava ulkopoliittinen kumppani, mikä näkyy muun muassa sen aktiivisena toimintana YK:n turvallisuusneuvostossa ja Natossa; ottaa huomioon, että maa on edelleen tärkeä geopoliittinen liittolainen ja luotettava kumppani, sillä se pyrkii edistämään alueellista yhteistyötä ja hyviä naapuruussuhteita;
- K. ottaa huomioon, että Venäjän hyökkäyssota Ukrainaa vastaan korostaa EU:n laajentumisen ratkaisevaa merkitystä Euroopan turvallisuuden ja vakauden varmistamisessa; toteaa, että se osoittaa, että on parannettava kykyä sietää hybridisodankäyntiä ja vihamielistä ulkomaista sekaantumista demokraattisiin prosesseihin ja että on parannettava kyberturvallisuus- ja kyberpuolustusvalmiuksia sekä valmiuksia torjua vakoilua ja disinformaatiota;
- L. ottaa huomioon, että muuttuva geopoliittinen ympäristö on luonut uuden tahtotilan laajentumiselle;
- M. katsoo, että Albanian olisi vastakin keskityttävä EU:hun liittyvään uudistusohjelmaan;

- N. ottaa huomioon, että demokraattinen muutos, oikeusvaltio, perusoikeudet ja EU:n sääntöjen, arvojen ja normien noudattaminen ovat keskeisessä asemassa EU:hun liittymistä koskevassa prosessissa ja että ne ovat keskeinen kriteeri arvioitaessa edistymistä kohti EU:hun liittymistä; katsoo, että jokaisen liittymisneuvotteluja käyvän maan olisi osoitettava saavuttaneensa vankkoja peruuttamattomia tuloksia demokraattisen selviytymiskyvyn ja sosioekonomisen muutoksen aloilla;
- O. katsoo, että vähemmistöihin ja haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvien henkilöiden suojelu ja osallistaminen on ratkaisevan tärkeää EU:n jäsenvaltioiksi haluavissa maissa;
- P. ottaa huomioon, että Albania ei ole vielä täysin mukauttanut vaalijärjestelmäänsä Etyjin/ODIHR:n ja Venetsian komission suositusten mukaiseksi;
- Q. katsoo, että hyvät naapuruussuhteet ja osallistava alueellinen yhteistyö ovat välttämättömiä onnistuneen EU:hun yhdentymisen kannalta;
- R. ottaa huomioon, että korkean tason korruption, vihamielisen ulkomaisen sekaantumisen, rahanpesun ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunta on eurooppalainen turvallisuuskysymys; katsoo, että näiden kysymysten käsittely on ratkaisevan tärkeää Albanian ja muiden laajentumisprosessissa mukana olevien maiden edistymiselle kohti EU:hun liittymistä, sillä se tuo esiin sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden välisen yhteyden;
- S. ottaa huomioon, että EU on Albanian ja koko Länsi-Balkanin selvästi suurin poliittinen, kauppa- ja investointikumppani; ottaa huomioon, että EU on alueen suurin rahoitustuen antaja; ottaa huomioon, että EU on toimittanut ennennäkemätöntä monialaista lisätukea pandemian ja Venäjän Ukrainaa vastaan tekemän raa'an hyökkäyksen jälkeen;
- T. ottaa huomioon, että Albania on ollut Venäjän ankarien disinformaatio- ja muiden hybridihyökkäysten kohteena; katsoo, että maan olisi vahvistettava kriittisen infrastruktuurinsa suojelua ja kyberturvallisuutta sekä disinformaation torjuntaa ja energiasiirtymää koskevia toimenpiteitään;
- U. ottaa huomioon, että kolmansien osapuolien järjestämien misinformaatio- ja disinformaatiokampanjoiden tavoitteena on vähätellä EU:ta ja esittää se epäluotettavana kumppanina;
- V. ottaa huomioon, että Albanian kansalaiset ovat voineet matkustaa ilman viisumia Schengen-alueelle joulukuusta 2010 lähtien ja ovat voineet osallistua opiskelija-, tiede- ja nuorisovaihtoon Erasmus+ -ohjelman puitteissa vuodesta 2015 lähtien;
- W. ottaa huomioon, että liittymisneuvottelujen aloittaminen on selkeä tunnustus Albanian edistymisestä; toteaa, että neuvottelut merkitsevät uutta vaihetta EU:n ja Albanian suhteissa ja edellyttävät yhtenäistä sitoutumista EU-jäsenyyteen valmistautumiseksi;

Sitoutuminen EU-jäsenyyteen

1. on tyytyväinen siihen, että Albania on vakaasti, horjumattomasti ja strategisesti sitoutunut EU:hun yhdentymiseen, mikä kuvastaa poliittisten puolueiden yksimielisyyttä ja kansalaisten laajaa tukea;
2. kiittää Albaniaa sen osoittamasta solidaarisuudesta sekä hyvien naapuruussuhteiden ja alueellisen yhteistyön vaalimisesta ja siitä, että se on jatkanut politiikkansa mukauttamista kaikilta osin EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan, sekä sääntöihin perustuvan kansainvälisen järjestyksen edistämistä, mukaan lukien sen selkeä vastaus Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainaa vastaan, kun se hyväksyi Venäjään ja Valko-Venäjään kohdistetut EU:n rajoittavat toimenpiteet; panee tyytyväisenä merkille Albanian sitoutumisen monenvälisyyteen YK:n turvallisuusneuvoston pysyvänä jäsenenä;
3. suhtautuu myönteisesti liittymisneuvottelujen aloittamiseen Albanian kanssa; korostaa, että jokaista laajentumismaata olisi arvioitava sen omien ansioiden perusteella ja että EU:hun liittymisen tahdin olisi määräydyttävä demokraattisten instituutioiden moitteettomassa toiminnassa saavutetun edistyksen mukaan ja perustuttava oikeusvaltioon, hyvään hallintoon ja perusoikeuksien kunnioittamiseen;
4. pitää myönteisenä, että Albanian hallitus on edelleen keskittynyt EU:hun liittyviin uudistuksiin ja vahvistanut EU:hun yhdentymistä koskevaa koordinoitirakennettaan ja parlamentin roolia EU:hun liittymisessä muuttamalla asiaa koskevaa lainsäädäntöä; korostaa, että hallituksen on edistettävä EU:hun liittyvää uudistusohjelmaa yhteistyössä opposition ja yhteiskunnan kaikkien osien kanssa, myös EU-integraatioasioita käsittelevän kansallisen neuvoston ja kansalaisyhteiskuntaneuvoston kautta;
5. korostaa Albanian hallituksen ja EU:n tarvetta vahvistaa liittymisprosessin avoimuutta, vastuuvollisuutta ja osallistavuutta, mukaan lukien sen parlamentaarinen ulottuvuus, varmistamalla kansalaisten laaja osallistuminen ja luottamus sekä integroimalla kansalaisyhteiskunta ja tiedotusvälineet demokraattiseen hallintoon ja poliittiseen vuoropuheluun; korostaa, että niiden on tärkeää osallistua tehokkaasti EU:hun yhdentymistä koskevaan prosessiin ja muihin neuvoa-antaviin mekanismeihin legitiimeinä kumppaneina prosessissa;
6. kehottaa Albanian hallitusta tehostamaan toimiaan oikeusvaltion ja oikeuslaitoksen toiminnan parantamiseksi, korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi, tiedotusvälineiden vapauden varmistamiseksi, kansalaisyhteiskunnan vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi, perusoikeuksien ja vähemmistöjen, myös hlbtq+ -yhteisön jäsenten, oikeuksien takaamiseksi sekä yhteistyön vahvistamiseksi EU:n toimielinten kanssa;
7. kannustaa maan poliittisia päättäjiä nopeuttamaan uudistuksia, jotka mahdollistivat ensimmäisen kauan odotetun hallitustenvälisen konferenssin ja unionin säännösten analyttisen tarkastelun aloittamisen, ja osoittamaan, että maa edistyy tasaisesti ja näkyvästi demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien takaamisessa varmistaen samalla jatkuva mukautuminen EU:n politiikkaan;
8. kehottaa päättäjiä työskentelemään yhdessä jäsenyyssuhteiden täyttämiseksi viimeistään vuoteen 2030 mennessä; muistuttaa, että ehdokasvaltioissa on liittymisneuvottelujen aikana tehtävä perustavanlaatuisia muutoksia, jotta ne voivat täyttää jäsenyyssuhteiden;

9. on huolissaan EU:sta johtuneista liittymisprosessin perusteettomista viivästyksistä, sillä ne heikentävät EU:n uskottavuutta, Länsi-Balkanin maiden sitoutumista ja kansalaisten tukea EU:n jäsenyydelle;
10. kannustaa komissiota nopeuttamaan monialaista tukeaan saattaakseen laajentumisprosessissa mukana olevat maat linjaan EU:n politiikan kanssa talouden ja sisämarkkinoiden, energian ja liikenteen, sosiaalipolitiikan, koulutuksen, digitalisaation, tutkimuksen ja innovoinnin, maatalouden ja maaseudun kehittämisen, oikeus- ja sisäasioiden, pelastuspalvelun, ulkoasioiden sekä turvallisuuden ja puolustuksen aloilla, kyberturvallisuus mukaan lukien;

Demokratia ja oikeusvaltio

11. muistuttaa, että oikeusvaltio ja instituutioiden luotettavuus ovat demokraattisen muutoksen, yhteiskunnallisen selviytymiskyvyn ja sosiaalisen ja taloudellisen yhteenkuuluvuuden selkäranka;
12. panee tyytyväisenä merkille että Albania on sitoutunut viemään läpi kattavan oikeuslaitoksen uudistuksen, jolla vahvistetaan Albanian oikeusjärjestelmän riippumattomuutta, avoimuutta, tehokkuutta, vastuuvollisuutta ja kansalaisten sitä kohtaan tuntemaa luottamusta, ja antaa Albanialle kiitosta sen edistymisestä tällä alalla;
13. kannustaa maata tehostamaan toimia, joilla pyritään saattamaan päätökseen tuomarien ja syyttäjien uudelleenarviointiprosessi ja lieventämään sen sivuilmiöitä, esimerkiksi täyttämällä avoimia paikkoja, purkamalla tuomioistuimissa käsiteltävien asioiden ruuhkaa ja parantamalla maan tuomioistuinten tehokkuutta uuden tuomioistuinjärjestelmän mukaisesti ja varmistamaan samalla oikeussuojan yleisen saatavuuden monialaisten toimenpiteiden avulla ja ottamaan huomioon haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien sosioekonomiset olosuhteet;
14. kehottaa Albanian hallitusta parantamaan oikeuslaitoksen, myös ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen, korkean oikeusasteen tarkastajan ja tuomarinkoulutuslaitoksen, toimintavalmiuksia, jotta saadaan riittävästi päteviä tuomareita käsittelemään kasaantuneita tuomioistuinasioita, joita on paljon; muistuttaa, että tarvitaan tehokkaita mekanismeja, jotka mahdollistavat korruption ja kaikenlaisen oikeuslaitoksen sisäisen rikollisen toiminnan ehkäisemisen ja siitä syytteenpanon vastuullisten, riippumattomien ja täysin toimivien oikeus- ja hallintoelinten kautta;
15. pitää valitettavana korkean tason poliitikkojen ja virkamiesten jatkuvaa poliittista vastakkainasettelua, häiriöitä aiheuttavia toimia ja provosoivaa retoriikkaa sekä maan parlamentin työjärjestyksen rikkomista; on huolissaan opposition parlamentaarisen valvontatehtävän toimintamahdollisuuksien kapenemisesta, mukaan lukien parlamentaaristen tutkintavaliokuntien hylkääminen; korostaa yhteistä poliittista ja yhteiskunnallista vastuuta uudistuksista; kehottaa poliittisia toimijoita vahvistamaan sitoutumistaan vuoropuheluun ja lujittamaan demokraattisia instituutioita ja menettelyjä puolueiden välisen ja niiden sisäisen rakentavan osallistumisen, keskinäisen kunnioituksen, kansalaisyhteiskunnan osallistavien kuulemisten ja avoimen päätöksenteon avulla; korostaa, että on tärkeää luoda rakentava parlamentaarinen

kulttuuri edistämällä kaikkien poliittisten toimijoiden yhteisymmärrystä ja vaalimalla opposition oikeuksia ja velvollisuuksia;

16. muistuttaa tarpeesta vahvistaa parlamentaarisen valvonnan valmiuksia ja parantaa hallintoa ja moniarvoisuutta muun muassa lisäämällä digitalisaatiota ja avoimuutta;
17. pitää valitettavana, että suurimmat poliittiset puolueet eivät ole päässeet sopimukseen vaaliuudistuksesta; kehottaa Albanian viranomaisia toteuttamaan jäljellä olevat vaali- ja puoluerahoitusta koskevat suositukset kiireesti ennen vuoden 2025 parlamenttivaaleja Etyjin/ODIHR:n ja Venetsian komission suositusten mukaisesti; kehottaa viranomaisia takaamaan yhdistymisvapauden, myös poliittisissa puolueissa, sekä vapauden asettua ehdolle ilman valtion tai muunlaista perusteetonta puuttumista, parantamalla edelleen vaalien esteettömyyttä ja rehellisyyttä ja estämällä äänten ostamisen ja hallinnollisten resurssien väärinkäytön, myös digitalisoinnin, tietosuojan ja tiedotusvälineiden tasapuolisen saatavuuden avulla, jotta voidaan varmistaa oikeudenmukainen, avoin ja läpinäkyvä vaaliprosessi;
18. vaatii, että riippumattomat elimet ja virastot saavat riittävästi rahoitusta ja toimivat tehokkaasti ja puolueettomasti ja että niiden päätökset ja suositukset pannaan johdonmukaisesti täytäntöön;
19. panee merkille jatkuvan edistymisen ja odottaa järjestelmällisiä parannuksia ja konkreettisia tuloksia korruptiota ja järjestäytyneitä rikollisuutta, myös ympäristö-, kyber- ja ihmiskaupparikoksia, koskevien tapausten ennaltaehkäisyyn, proaktiiviseen tutkintaan ja syytteesenpanoon sekä lopullisten valikoimattomien tuomioiden antamiseen;
20. suhtautuu myönteisesti vahvistetun korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntayksikön (SPAK) aikaansaamiin tuloksiin; kehottaa Albanian viranomaisia parantamaan yhteistyötä keskusrikospoliisin kanssa sekä yhteistyötä EU:n ja sen jäsenvaltioiden virastojen kanssa järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa ja rankaisemattomuuden poistamisessa;
21. huomauttaa, että korruption torjumiseksi tarvitaan jäsennellympiä ja johdonmukaisempia toimia, mukaan lukien riittävät resurssit, välineet ja taidot, myös korkealla tasolla; korostaa tarvetta puuttua rankaisemattomuuden kulttuuriin;
22. vaatii jatkamaan kattavan, tehokkaan, asianmukaisesti koordinoitun ja vastuullisen julkishallinnon luomisen edistämistä; kehottaa parantamaan virkamiesten omaisuuden seurantaa, jotta voidaan edistää korruption kitkemistä kaikilta julkisen elämän aloilta;
23. korostaa, että on saatava aikaan hyviä tuloksia korruptiotapauksissa ja jatkettava korruptiosta ja järjestäytyneestä rikollisuudesta peräisin olevan rikollisen omaisuuden takavarikointia, menetetyksi tuomitsemista ja takaisinperintää muun muassa antamalla lainsäädäntöä, joka kohdistuu perusteettomaan vaurauteen, liiketoimien digitalisointiin sekä laittomien varojen laajennettuun jäädyttämiseen ja menetetyksi tuomitsemiseen;
24. kannustaa jatkamaan poliisilaitoksen uudistamista, jotta varmistetaan poliisin luotettavuus ja ammattimaisuus sekä se, että se noudattaa täysimääräisesti kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja;

25. panee merkille kansalaisyhteiskunnan ja tiedotusvälineiden antaman panoksen korruption torjunnassa; korostaa, että niiden on tärkeää osallistua tehokkaasti neuvoa-antaviin mekanismeihin legitimeinä kumppaneina prosessissa;
26. tukee sitä, että vero- ja rikosoikeudellista armahdusta koskevasta lakiesityksestä ja ehdotetusta sijoittajien kansalaisuusjärjestelystä (ns. kultainen passi) poistetaan sellaiset säännökset, jotka ovat ristiriidassa EU:n normien ja viisumipolitiikan kanssa ja jotka voivat aiheuttaa turvallisuuteen, rahanpesuun, veronkiertoon, korruptioon ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyviä riskejä; panee tässä yhteydessä merkille ilmoituksen sijoittajien kansalaisuusjärjestelyn keskeyttämisestä ja Albanian hallituksen aikomuksen pyytää EU:lta asiantuntemusta vero- ja rikosarmahduslakiesityksen tarkistamiseksi;
27. kehottaa Albanian viranomaisia keskittymään verojärjestelmän ja verohallinnon nykyaikaistamiseen, mukaan lukien varallisuusilmoitukset ja sääntöjen noudattaminen, vahvistamaan rahanpesun torjuntaa ja perustamaan varojen takaisinperintätoimiston; kehottaa viranomaisia nostamaan syytteitä mahdollisista EU:n talousarvioon kohdistuvista rikoksista EPPOn ja Albanian yleisen syyttäjän viraston välistä yhteistyötä koskevan työjärjestelyn puitteissa; kehottaa Länsi-Balkanin maita lisäämään rikosasioissa EU:n kanssa tehtävää oikeudellista yhteistyötä noudattaen kahdenvälisiä työjärjestelyjä EPPOn kanssa, jotta voidaan helpottaa tehokasta tutkintaa ja syytteeseenpanoa EU:n varojen väärinkäytöstä, myös siirtämällä kansallisia yhteyshenkilöitä tilapäisesti EPPOn palvelukseen;
28. korostaa viranomaisten velvollisuutta varmistaa, että julkiset hankinnat, valtion kanssa tehdyt sopimukset, yksityistämisprosessit, valtiontuet ja toimilupamenettelyt ovat avoimia ja perustuvat kilpailuun; korostaa tarvetta vahvistaa strategiseen ulkomaisten investointien seurantaprosessiin kuuluvia suojatoimia, prosessin avoimuutta ja siihen sisältyvää ehdollisuutta ja tarvetta nostaa syytteitä korruptiosta, petoksista, virka-aseman väärinkäytöstä ja rahanpesusta ja samalla torjua veronkiertoa, laitonta rakentamista ja pakotteiden kiertämistä; muistuttaa, että hankintasopimusten infrastruktuurihankkeista, myös Durrësin satamassa ja sen ympäristössä, on oltava vakautus- ja assosiaatiosopimukseen sisältyvien julkisia hankintoja koskevien EU:n normien mukaisia;
29. kannustaa kansainväliseen yhteistyöhön ja antaa tunnustusta siitä sekä kehottaa jatkamaan toimia kansainvälisten rikollisverkostojen purkamiseksi tehden EU:n oikeus- ja sisäasiainvirastojen, kuten Europolin, Eurojustin ja Frontexin, kanssa tehostettua yhteistyötä, joka kattaa tehostetut toimet huumausaineiden ja laittomien aseiden tuotannon ja järjestäytyneen laittoman kaupan sekä ihmiskaupan torjumiseksi; kehottaa Albanian viranomaisia vahvistamaan kotimaisia operatiivisia ja varojen takaisinperintää koskevia valmiuksia; korostaa, että kyberrikollisuuden, ihmiskaupan ja rahanpesun torjunta ovat aloja, joilla tarvitaan lisää tuloksia;
30. korostaa Albanian ratkaisevaa panosta EU:n ulkorajojen suojeluun ja rajatylittävän rikollisuuden ehkäisemiseen; on tyytyväinen tehokkaisuuteen kansainvälisiin tutkimuksiin ja eurooppalaisiin poliisioperaatioihin, joilla torjutaan ihmiskauppaa, huumausaineiden ja ampuma-aseiden laitonta kauppaa, verkkohuijauksia sekä terroriuhkia;

31. korostaa tarvetta torjua pienaseiden ja kevyiden aseiden laitonta kauppaa, sillä Albania on edelleen kyseisten aseiden kohdemaana ja kauttakulkumaa;
32. kannustaa Albaniaa lisäämään toimia kansalaistensa perusteettomien turvapaikkahakemusten vähentämiseksi ja jatkamaan viisumipolitiikkansa mukauttamista edelleen EU:n luetteloon kolmansista maista, joiden kansalaisilta vaaditaan viisumi;
33. tuomitsee vihamielisen ulkomaisen vaikuttamisen ja hybridihyökkäykset, joihin kuuluu manipulaatio- ja disinformaatiokampanjat, yllyttäminen kaikenlaiseen radikalisoitumiseen sekä Albanian kansalaisiin ja kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvat kyberhyökkäykset, ja toteaa, että näiden tarkoituksena on horjuttaa maan vakautta ja arvostella EU:ta; kehottaa komissiota ja Euroopan ulkosuhdehallintoa parantamaan koordinoitua ja auttamaan edelleen Albanian viranomaisia vahvistamaan huomattavasti maan selviytymiskykyä tällaisia uhkia vastaan parantamalla digitaalista turvallisuutta, tietosuojaa ja kyberpuolustusvalmiuksia tiiviissä yhteistyössä Naton kanssa; korostaa tarvetta panna tehokkaasti täytäntöön ja valvoa sen kansallisen kyberturvallisuusstrategian täytäntöönpanoa;
34. tuomitsee kansalaisten henkilötietojen luvattoman käytön, myös silloin, kun tietoja käyttävät poliittiset puolueet, ja kehottaa viranomaisia toteuttamaan kiireellisiä toimenpiteitä, joilla estetään tietovuodot ja nopeutetaan lainsäädännön yhdenmukaistamista henkilötietojen suojaa koskevan EU:n säännösten kanssa;

Perusvapaudet ja ihmisoikeudet

35. panee merkille vähemmistöjen syrjinnän poistamiseksi toteutetut oikeudelliset toimet ja peräänkuuluttaa käytännön toimia hlbtq+ -vähemmistöjen sekä romani- ja egyptiläisvähemmistöjen ja kaikkien muiden etnisten ja kulttuurivähemmistöjen osallisuuden varmistamiseksi; kehottaa viranomaisia torjumaan näiden ryhmien kohtaamaa intersektionaalista syrjintää systemisen institutionaalisen lähestymistavan avulla kaikilla yhteiskunnallisen, taloudellisen ja poliittisen elämän aloilla ja varmistamaan, että näiden ryhmien jäsenten oikeuksien loukkaukset tutkitaan viipymättä;
36. kehottaa viranomaisia jatkamaan yhteistyötä romani- ja egyptiläisyhteisöjä edustavien järjestöjen kanssa, jotta voidaan varmistaa näiden yhteisöjen jäsenten hyvinvointi ja yhteiskuntaan integroituminen;
37. kehottaa viranomaisia käymään vuoropuhelua hlbtq+ -yhteisön oikeuksia käsittelevien kansalaisjärjestöjen kanssa ja varmistamaan, että lainsäädäntökehitys ja lainsäädännön täytäntöönpano takaavat yhteisön jäsenten osallisuuden ja suojelun;
38. kehottaa viranomaisia tehostamaan työtään, jotta voidaan torjua sukupuolistunutta väkivaltaa, tehostaa lastensuojelua, hyväksyä ja panna täytäntöön vähemmistöjen oikeuksia koskevaa lainsäädäntöä, erityisesti kansallisten vähemmistöjen itsemäärättyä ja vähemmistökielten käyttöä koskevat lait, joita ei ole vielä annettu, ja toteuttaa väestölaskenta kaikilta osin EU:n normien mukaisesti; korostaa, että omistusoikeuksia

ja kiinteistörekisteröintioikeuksia on vahvistettava ja pakkolunastetun omaisuuden palauttamis- ja korvausprosessit on saatettava päätökseen;

39. kehottaa viranomaisia varmistamaan osallistavan koulutuksen toteuttamalla välittömiä toimia romani- ja egyptiläislusten erottelun lopettamiseksi ja ehkäisemiseksi kouluissa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti; kehottaa viranomaisia tehostamaan verkossa tapahtuvan lasten seksuaalisen hyväksikäytön torjuntaa;
40. kehottaa Albanian viranomaisia lisäämään sukupuolten tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin tähtääviä toimia muun muassa asettamalla etusijalle sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisen, yhteistyön lisäämisen naisjärjestöjen kanssa ja sukupuolten tasapuolisen edustuksen parantamisen työntekijöiden keskuudessa;
41. kehottaa Albanian lainsäätäjiä ryhtymään toimiin sen varmistamiseksi, että naiset ovat asianmukaisesti edustettuina kaikissa päätöksentekoaosemissa; suhtautuu tätä taustaa vasten myönteisesti nykyiseen hallitukseen, jossa on ensimmäistä kertaa naisemmistö; kehottaa viranomaisia paneutumaan edelleen naispuolisten työntekijöiden oikeuksien puutteelliseen täytäntöönpanoon samoin kuin sukupuolistereotypioihin, sukupuolten epätasapainoon ja sukupuolten palkkaeroihin työntekijöiden keskuudessa; huomauttaa, että sukupuolten välillä on merkittäviä eroja, esimerkiksi naisten vähäisempi osallistuminen työmarkkinoille; korostaa tarvetta lopettaa äitiysvapaata koskevissa säännöksissä esiintyvä syrjintä ja lisätä lastenhoito- ja esiopetuspaikkoja;
42. panee merkille Istanbulin yleissopimuksen täytäntöönpanossa saavutetun edistyksen; pitää myönteisenä Albanian ensimmäistä raporttia asiasta ja kehottaa viranomaisia tehostamaan seksuaalisen ja sukupuolistuneen väkivallan ja naismurhien ehkäisemistä ja niihin reagoimista sekä lisäämään tukea niiden uhreille; palauttaa mieliin, että on kiireesti lisättävä resursseja Istanbulin yleissopimuksen määräysten täytäntöönpanemiseksi, lisättävä naisten tietoisuutta oikeuksistaan, tehostettava ennaltaehkäisyä ja tarjottava palveluja perheväkivallan ja verkkoväkivallan uhreille;
43. suhtautuu myönteisesti hlti-ihmisiä Albaniassa koskevan toimintasuunnitelman (2021–2027) hyväksymiseen ja kehottaa panemaan sen täytäntöön; pitää myönteisenä vuonna 2022 pidetyn 11. Tiranán Pride-kulkueen onnistumista; kehottaa viranomaisia hyväksymään lainsäädännön sukupuoli-identiteetin sekä samaa sukupuolta olevien parisuhteiden ja/tai avioliittojen tunnustamisesta; ilmaisee vakavan huolensa hltiq+ - henkilöiden syrjinnästä terveydenhuollon, koulutuksen ja oikeussuojan saatavuuden sekä työllisyyden ja asumisen aloilla; pitää valitettavina tapauksia, joissa hltiq+ - yhteisöön on kohdistunut fyysisiä hyökkäyksiä ja vihapuhetta;
44. pitää valitettavana vammaisten henkilöiden oikeuksien vähäistä edistymistä; kehottaa mukauttamaan lainsäädännön täysin vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan YK:n yleissopimukseen ratifioimalla sen valinnaisen pöytäkirjan; kehottaa myöntämään riittävästi rahoitusta vammaisia henkilöitä koskevalle kansalliselle toimintasuunnitelmalle 2021–2025;

45. korostaa, että on tärkeää puuttua syrjintään ja väkivaltaan, poistaa sosioekonomisen osallisuuden esteitä, edistää työllisyyttä ja varmistaa vammaisten henkilöiden esteetön äänestäminen;
46. muistuttaa, että on tehokkaasti ja erottelematta varmistettava oikeus rauhanomaiseen kokoontumisvapauteen; panee merkille, että on tärkeää käsitellä väitteitä poliisin väärinkäytöksistä ja suhteettomasta voimankäytöstä, jotta näistä vastuussa olevat saadaan oikeuden eteen;
47. toteaa, että vankilaolojen parantamiseksi tarvitaan lisäedistystä, kuten myös eurooppalainen komitea kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi on suositellut;
48. pitää valitettavana, että instituutioiden avoimuuden saavuttamisessa ei ole edistytty ja että sananvapautta ja tiedotusvälineiden vapautta koskeva tilanne on heikentynyt; korostaa Albanian hallituksen ja poliittisten johtajien roolia luotaessa suotuisa ympäristö näiden vapauksien käyttämiseksi;
49. tuomitsee yritykset heikentää luottamusta toimittajiin ja pimittää mielivaltaisesti julkista tietoa, esimerkiksi päätökset kieltää toimittajien osallistuminen hallituksen lehdistötilaisuuksiin, kuten myös sen, että toimittajien ja tiedotusvälineiden turvallisuutta ei taata; tuomitsee kaiken toimittajiin ja tiedotusvälineisiin kohdistuvan väkivallan;
50. kannustaa Albanian hallitusta parantamaan mahdollisuuksia raportoida hallituksen työstä ja valvoa sitä virallisten kanavien, kuten lehdistötilaisuuksien ja haastattelujen, kautta ja varmistamaan toimittajien tasavertaisen, suoran ja avoimen pääsyn virallisiin lähteisiin;
51. kehottaa viranomaisia ryhtymään välittömästi toimiin, joilla torjutaan poliittisten ja talouden toimijoiden puuttumista tiedotusvälineisiin, ja lopettamaan sanalliset hyökkäykset, mustamaalauskampanjat ja pelottelun, joita kohdistetaan toimittajiin, etenkin niihin, jotka raportoivat oikeusvaltiokysymyksistä, sillä tämä heikentää journalismin laatua, tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja toimittajien kykyä käsitellä yleistä etua koskevia aiheita;
52. kehottaa viranomaisia hyväksymään oikeudellisen kehyksen, jolla suojellaan toimittajia, ihmisoikeuksien puolustajia ja muita sidosryhmiä häirintätarkoituksessa nostetuilta ilmeisen perusteettomilta ja aiheettomilta kanteilta (SLAPP-kanteet);
53. on huolissaan muun muassa korkean tason poliitikkojen, virkamiesten ja muiden julkisuuden henkilöiden jatkuvasta provosoivasta retoriikasta; kehottaa tutkimaan kaikki kriittisiä tiedotusvälineitä vastaan tehdyt hyökkäykset ja kehottaa viranomaisia saattamaan toimittajiin kohdistuneisiin hyökkäyksiin syyllistyneet oikeuden eteen;
54. tuomitsee kaikki pyrkimykset lisätä sääntelyn kautta mediainstituutioiden poliittista valvontaa; on tyytyväinen tässä yhteydessä siihen, että kunnianloukkausta koskeva lakiesitys peruutettiin, kuten Venetsian komissio suositti;

55. kehottaa Albanian hallitusta varmistamaan yleisradioyhtiön ja tiedotusvälineiden sääntelyviranomaisen riippumattomuuden sekä tiedotusvälineiden omistussuhteiden, rahoituksen ja julkisen mainonnan avoimuuden; pitää valitettavana, että suurimmalla osalla albanialaisista tiedotusvälineistä ei ole kestäväää liiketoimintamallia eikä niiden rahoitus ole avointa;
56. kehottaa viranomaisia ja kansalaisyhteiskuntaa tekemään yhteistyötä disinformaation ja manipuloinnin torjumiseksi edistämällä medialukutaitoa, luomalla suotuisan ympäristön riippumattomille tiedotusvälineille ja parantamalla toimittajien työelämäoikeuksia ja sosiaalisia oikeuksia;
57. kehottaa EU:ta avustamaan alueellisten disinformaation torjuntatoimien koordinoinnissa aktiivisella sidosryhmiä ja tehostamaan vuoropuhelua, tutkimusta ja analyyseja, jotta voidaan tuottaa näyttöön perustuvia vastauksia disinformaatiouhkiin; kehottaa Euroopan ulkosuhdehallintoa lisäämään ennakoivasti EU:n uskottavuutta alueella ja laajentamaan StratCom-seurantaan siten, että siinä keskitytään Länsi-Balkanin maista ja niiden naapureista lähtöisin oleviin rajat ylittäviin disinformaatiouhkiin;
58. suhtautuu myönteisesti Albanian Alliance for Ethical Media -allianssin työhön toimittajien eettisten sääntöjen täytäntöönpanemiseksi; kehottaa Albanian ammattitoimittajien liittoa ja sen jäseniä noudattamaan alan tiukimpia normeja, erityisesti hyväksymällä Toimittajat ilman rajoja -järjestön perustaman Journalism Trust Initiative -aloitteen;
59. korostaa, että on tärkeää luoda osallistava kehys kansalaisyhteiskunnan merkitykselliselle osallistumiselle päätöksentekoprosesseihin ja EU:hun yhdentymistä koskevaan prosessiin kansallisella ja paikallishallinnon tasolla, myös kansalaisyhteiskuntaneuvoston ja avoimen hallinnon kumppanuuden kautta, ja kehottaa Albanian hallitusta parantamaan näiden foorumien tehokkuutta; kehottaa kaikkia poliittisia toimijoita ja viranomaisia lopettamaan ja tuomitsemaan vihapuheen, mustamaalauskampanjat ja häirinnän, joita ne käyttävät riippumattomia kansalaisjärjestöjä ja ihmisoikeuksien puolustajia vastaan, sekä varmistamaan, että niihin syyllistyneet saatetaan oikeuden eteen;
60. kehottaa tarkistamaan voittoa tavoittelemattomien järjestöjen rekisteröinnistä annetun lain säännöksiä, sillä ne heikentävät sananvapautta ja yhdistymisvapautta; on erityisen huolestunut voittoa tavoittelemattomille järjestöille hallinnollisista rikkomuksista määrättävistä kohtuuttoman suurista sakoista; suhtautuu myönteisesti voittoa tavoittelemattomia järjestöjä koskeviin itsesääntelyyn perustuviin standardeihin ja ehdottaa, että kansalaisjärjestöjen sähköistä rekisteröintiä olisi yksinkertaistettava;

Alueellinen yhteistyö ja hyvät naapuruussuhteet

61. suhtautuu myönteisesti siihen, että Albania jatkoi vuoropuhelua varmistaakseen hyvät naapuruussuhteet ja alueellisen yhteistyön, jotka ovat laajentumisprosessin ja vakautus- ja assosiaatioprosessin keskeisiä osatekijöitä; panee tyytyväisenä merkille Albanian rakentavan sitoutumisen osallistaviin alueellisiin ja rajat ylittäviin yhteistyöaloitteisiin; pitää myönteisinä vapaasta liikkuvuudesta ja tutkintojen vastavuoroisesta tunnustamisesta Berliinin prosessin yhteydessä saavutettuja konkreettisia sopimuksia ja

kehottaa panemaan ne pikaisesti täytäntöön; panee tyytyväisenä merkille edistyksen, jota saavutettiin Tiranassa pidetyssä EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksessa, joka oli ensimmäinen laatuaan alueella;

62. korostaa, että on tärkeää hyödyntää täysimääräisesti nykyisiä alueellisia ja hallitustenvälisiä aloitteita, erityisesti Adrian- ja Joonianmeren aloitetta, Keski-Euroopan aloitetta, Adrian- ja Joonianmeren aluetta koskevaa EU:n strategiaa ja Berliinin prosessia, ja luoda synergioita niiden välille;
63. antaa Albanialle tunnustusta sen keskeisestä roolista vakauden ja yhteistyön edistämiseksi koko Länsi-Balkanin alueella, mukaan lukien sen osallistuminen Naton johdolla toteutettaviin tehtäviin ja operaatioihin;
64. suhtautuu myönteisesti Balkanin lääkintäjoukkojen tukitoimenpiteeseen, jonka määrä on 6 miljoonaa euroa Euroopan rauhanrahastosta, ja toteaa, että se hankkii tarvittavat välineet ja tarvikkeet Albanian, Bosnia ja Hertsegovinan, Montenegron, Pohjois-Makedonian ja Serbian asevoimien lääkintäyksiköille;
65. muistuttaa tarpeesta saattaa päätökseen prosessi, jossa kommunismin ajan asiakirjojen turvallisuusluokitus poistetaan ja ne saatetaan tutkijoiden ja suuren yleisen saataville oikeuden toteutumisen ja sovinnon edistämiseksi sekä oikeuden saamiseksi uhreille ja tarjotaan korvauksia eloonjääneille ja heidän perheilleen;

Sosioekonomiset uudistukset

66. kehottaa viranomaisia jatkamaan rakenneuudistuksia, jotka noudattavat talousuudistusohjelmaa 2023–2025 ja jotka mahdollistavat kestäväen elpymisen ja osallistavan kasvun parantamalla julkista varainhallintaa ja hallintoa, oikeusvaltion toteutumista, digitalisaatiota ja saavutettavuutta ja vähentämällä sosiaalista syrjäytymistä sekä talouden virallistamisen, paremman koulutuksen ja parempien terveydenhuoltopalvelujen avulla; kehottaa toteuttamaan lisätoimia, jotka koskevat osaamisen kehittämistä, parempia työoloja ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua, merkityksellisen vuoropuhelun ja työehtosopimusneuvottelujen kautta;
67. korostaa, että on tärkeää lisätä nuorten vaikutusmahdollisuuksia ja edistää albanialaisten nuorten sukupolvien mahdollisuuksia; panee merkille Länsi-Balkanin nuorisotakuun täytäntöönpanoa koskevan toimintasuunnitelman laatimisen; kannustaa lisäämään investointeja tutkimukseen ja innovointiin, mikä auttaisi kääntämään tutkijoiden ja nuorten aivovuodon;
68. kehottaa viranomaisia vähentämään sosiaalisen syrjäytymisen ja köyhyyden riskiä parantamalla sosiaali-, koulutus- ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuutta erityisesti romani-, egyptiläis- ja hlbtq+-yhteisöjen sekä muiden vähemmistöjen ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien keskuudessa;
69. korostaa IPA III -välineestä ja Länsi-Balkanin investointikehyksestä annetun merkittävän EU:n avun muutosvoimaisuutta; panee merkille Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelman sekä sen lippulaivahankkeet; muistuttaa, että IPA III -välineen ehdollisuusmekanismin mukaisesti rahoitusta on vähennettävä tai se on keskeytettävä,

jos uudistusprosessi taantuu tai viivästyy perusteettomasti, erityisesti demokratian, perusoikeuksien ja oikeusvaltion aloilla;

Energia, ympäristö, kestävä kehitys ja liikenneyhteydet

70. panee tyytyväisenä merkille Albanian toimet energiasiirtymän ja energiahuollon monipuolistamisen nopeuttamisessa tuuli- ja aurinkovoiman suuntaan ja kehottaa viranomaisia varmistamaan vesivoiman kestäväen käytön; on tältä osin tyytyväinen siihen, että EU:n 1 miljardin euron suuruinen energiatukipaketti Länsi-Balkanille otetaan nopeasti käyttöön, mukaan lukien 80 miljoonan euron välitön budjettituki Albanialle; kehottaa viranomaisia hyödyntämään tätä apua parhaalla mahdollisella tavalla häiriönsietokykyisten ja ympäristöystävällisten energiamarkkinoiden rakentamiseksi Länsi-Balkanin vihreän toimintaohjelman mukaisesti;
71. muistuttaa esimerkiksi Vau i Dejësin aurinkovoimalaan, Fierzan vesivoimalan nykyaikaistamiseen, Tiranan yliopiston kampuksen kunnostamiseen ja uuteen Tirana–Durrës-rataan tehtyjen EU:n investointien merkityksestä; kehottaa viranomaisia lisäämään toimia ympäristö- ja ilmastotoimien valtavirtaistamiseksi maatalouden, energian, liikenteen ja teollisuuden aloilla;
72. ilmaisee tukevansa energiayhteisön puheenjohtajana toimivaa Albaniaa siinä, että edistetään alueen yhdentymistä EU:n energiamarkkinoihin; suhtautuu myönteisesti sen suunnitelmaan säästää energiaa, tuottaa puhdasta energiaa ja monipuolistaa energiahuoltoaan REPowerEU-ohjelman yhteydessä sekä sen EU:n energianhankintaforumin puitteissa tekemiin yhteisiin energiaostoihin;
73. kehottaa etenemään edelleen sähköalan uudistamisessa ja kestävien energiatehokkuuden rahoitusmekanismien varmistamisessa;
74. kehottaa laatimaan perusteellisesti suunniteltuja toimenpiteitä, jotka koskevat biologista monimuotoisuutta, vettä, ilmaa, ilmastoa, alueellista jätehuoltoa, kierrätystä ja teollisuuden aiheuttamaa saastumista;
75. korostaa, että Albanian on parannettava jätehuoltoinfrastruktuuriaan, lisättävä toimia, joilla vahvistetaan maan kykyä sietää ilmastomuutoksen vaikutuksia, muun muassa päivittämällä kansallista ilmastomuutosstrategiaa ja valtavirtaistamalla ilmastomuutos alakohtaisiin strategioihin ja suunnitelmiin;
76. on huolissaan Albanian merten roskaantumisen, joka vaikuttaa naapurimaihin, ja kehottaa ryhtymään kiireellisiin toimiin tilanteen korjaamiseksi;
77. kehottaa Albanian hallitusta tehostamaan toimiaan ilmanlaadun parantamiseksi ja tappavien ilmansaasteiden vähentämiseksi erityisesti kaupunkialueilla;
78. pitää erittäin myönteisenä Vjosa-joen kansallispuiston perustamista, joka on ensimmäinen luonnontilaisen joen alueella sijaitseva kansallispuisto Euroopassa, ja antaa tunnustusta kansalaisyhteiskunnan ponnisteluille puiston perustamiseksi; kehottaa viranomaisia ottamaan huomioon kansalaisyhteiskunnan esittämät huolenaiheet suojelualueita koskevan verkoston rajaamisesta;

79. kehottaa Albanian hallitusta mukautumaan nopeasti EU:n säännöstöön vesialalla, saattamaan vesienhoitosuunnitelmat päätökseen ja hyväksymään ne, vähentämään jätevesien aiheuttamaa kuormitusta ja toteuttamaan toimia Ohrid-järven suojelemiseksi lopettamalla kaivosjätteiden päästämisen järveen; kehottaa Albanian hallitusta tehostamaan toimiaan meriympäristön ja biologisen monimuotoisuuden suojelemiseksi muun muassa nimeämällä suojellut merialueet ja hoitamalla niitä tehokkaasti;
80. korostaa tarvetta kehittää pienillä ja keskikokoisilla tiloilla harjoitettavaa nykyaikaista, ekologista ja ilmastoystävällistä maataloutta, jolla varmistetaan viljelijöiden toimeentulo ja Albanian luonnonvarojen suojelu sekä biologinen monimuotoisuus;
81. kehottaa parantamaan ympäristövaikutusten ja strategisten ympäristövaikutusten arviointien avoimuutta, toteutusta, täytäntöönpanon valvontaa ja seuranta erityisesti hankkeissa, joilla on merkittäviä ympäristövaikutuksia ja sosioekonomisia vaikutuksia, kuten suunniteltu Skavica-vesivoimalahanke; on huolissaan kilpailuun perustumattomien ulkomaisrahoitteisten kehityshankkeiden taloudellisista ja ympäristövaikutuksista;
82. kehottaa viranomaisia ryhtymään nopeasti toimiin ympäristörikollisuuden torjumiseksi ja parantamaan ja nopeuttamaan luonnon ja biologisen monimuotoisuuden suojelua koskevaa politiikkaa ja lainvalvontaa, erityisesti mitä tulee suojelualueisiin ja äärimmäisen uhanalaisiin lajeihin, kuten balkaninilvekseen; kehottaa Albanian hallitusta laatimaan luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kestävä hoitoa koskevan lainsäädännön ja panemaan täytäntöön hakkuiden keskeyttämisen;
83. kehottaa Albanian hallitusta pysäyttämään hankkeet, jotka saattavat rikkoa biologisen monimuotoisuuden suojelua koskevia kansallisia ja kansainvälisiä normeja, kuten Vlorën kansainvälinen lentoasema, ja pysäyttämään vesivoiman kehittämisen suojelualueilla;
84. pitää myönteisenä Albanian täysimääräistä liittymistä unionin pelastuspalvelumekanismiin ja sen seurauksena sitä, että se on tehostanut EU:n merkittävää tukea siviilivalmiustoimille ja koordinoituille kriisitoimille maanjäristysten, tulvien ja metsäpalojen jälkeen; kannustaa maata nykyaikaistamaan edelleen kriisinhallintavalmiuksiaan;
85. kehottaa hyväksymään pikaisesti kansallisen liikennestrategian ja sen vuosien 2021–2025 toimintasuunnitelman; toistaa, että digitaalisten, energia- ja liikenneyhteyksien rakenteellinen muutos edellyttää merkittäviä toimia;
86. muistuttaa tarpeesta täyttää liikenneyhteyksien puutteet ja parantaa julkista infrastruktuuria Länsi-Balkanilla EU:n jäsenvaltioiden ja Länsi-Balkanin talous- ja investointisuunnitelman tuella ja Pariisin sopimuksen ja hiilestä irtautumista koskevien EU:n tavoitteiden mukaisesti; kehottaa tässä yhteydessä kaikkien Euroopan maiden viranomaisia saattamaan päätökseen keskeiset infrastruktuurihankkeet, mukaan lukien yleiseurooppalaiset liikennekäytävät VIII ja X;
87. pitää myönteisenä verkkovierailumaksujen poistamista Länsi-Balkanin maissa ja ilmaisee tukensa verkkovierailumaksujen asteittaiselle poistamiselle EU:n ja Länsi-Balkanin väliltä, kun niitä on ensin alennettu 1. lokakuuta 2023;

o
o o

88. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Eurooppa-neuvoston puheenjohtajalle, neuvostolle, komissiolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä Albanian tasavallan presidentille, hallitukselle ja parlamentille.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	24.5.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+ : 52 - : 5 0 : 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, François Alfonsi, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Thierry Mariani, Pedro Marques, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Matjaž Nemec, Gheorghe-Vlad Nistor, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Mounir Satouri, Andreas Schieder, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Dominik Tarczyński, Anders Vistisen, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok, Željana Zovko
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Katarina Barley, Adam Bielan, Vladimír Bilčík, Mercedes Bresso, Pierrette Herzberger-Fofana, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Georgios Kyrtzos, Karsten Lucke, Ramona Strugariu
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Javier Moreno Sánchez

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
ASIASTA VASTAAVASSA VALIOKUNNASSA**

52	+
ECR	Adam Bielan, Jacek Saryusz-Wolski, Dominik Tarczyński
ID	Susanna Ceccardi
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Ramona Strugariu, Salima Yenbou
S&D	Katarina Barley, Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Karsten Lucke, Pedro Marques, Sven Mikser, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Demetris Papadakis, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
Verts/ALE	Alviina Alametsä, François Alfonsi, Pierrette Herzberger-Fofana, Mounir Satouri, Jordi Solé

5	-
ECR	Charlie Weimers
ID	Thierry Mariani, Anders Vistisen, Bernhard Zimniok
NI	Kostas Papadakis

1	0
The Left	Giorgos Georgiou

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjä